

2026-yil, 30-yanvar 02(70)-son

ISSN 2021-9752

Til va adabiyot.uz

ILMIY-METODIK ELEKTRON JURNAL
НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ
SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL ELECTRONIC JOURNAL

«Til va adabiyot – Языка и литературы – Language and literature» (e-mail: tilvaadabiyotuz@gmail.com) <https://oak.uz/pages/4802>

**Buyuk o'zbek shoiri, mutafakkir,
davlat arbobi Alisher Navoiy tavalludining**

**585
yilligi**

DOLZARB MAVZU

Selma Ozan YUJEL,
Oriental universiteti
Tillar-2 kafedrası stajyor-o'qıtuvchısı

TURK TILIDA QORA LEKSEMASINING FRAZEOLGIK BIRLIKDAGI O'RNI

Annotatsiya: ushbu maqolada turk tilidagi "kara" rang leksemasining erkin va frazeologik birikmalar tarkibida qo'llanishi semantik va lingvokulturologik jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot jarayonida "kara" leksemasining rang bildiruvchi birlik sifatidagi asosiy funksiyasi bilan bir qatorda, frazeologik birliklar tarkibida salbiy hamda ijobiy ma'nolarni yuzaga chiqaruvchi ko'p qatlamli semantik vosita sifatida namoyon bo'lishi ilmiy asosda yoritiladi.

Kalit so'zlar: *til, leksema, frazeologik birlik, rang leksemasi, qora, semantika, turg'un birikma, erkin birikma.*

Annotation: this article analyzes the use of the Turkish color lexeme "black" in free and phraseological combinations from a semantic and linguocultural perspective. In the course of the research, the lexeme "kara" is scientifically explained as a multi-layered semantic tool that creates negative and positive meanings in phraseological units, along with its main function as a unit denoting color.

Key words: *language, lexeme, phraseological unit, color lexeme, black, semantics, stable combination, free combination*

Аннотация: в данной статье с семантической и лингвокультурологической точек зрения анализируется употребление цветовой лексемы «kara» в турецком языке в составе свободных и фразеологических сочетаний. В ходе исследования научно обосновывается, что лексема «kara», наряду со своей основной функцией обозначения цвета, проявляется в составе фразеологических единиц как многослойное семантическое средство, выражающее как отрицательные, так и положительные значения.

Ключевые слова: *язык, лексема, фразеологическая единица, цветная лексема, чёрный, семантика, устойчивое сочетание, свободное сочетание.*

Til insonlar o'rtasida muloqotni amalga oshirishga xizmat qiluvchi, nutq jarayonida fikr-mulohaza, hissiyot va ehtiyojlarni ifodalash imkonini beradigan fonetik, lug'aviy hamda grammatik birliklar majmuasidir. U jamiyat a'zolari o'rtasidagi o'zaro aloqani ta'minlovchi, tafakkur jarayoni bilan chambarchas bog'liq bo'lgan va ijtimoiy hayotda muhim kommunikativ vazifani bajaruvchi ijtimoiy hodisa sifatida qaraladi¹. Til kishilar o'rtasidagi aloqani ta'minlab beruvchi vosita ekan unda aks etgan har bir leksik birlik tilshunoslikning turli yo'nalishlari doirasida ilmiy tadqiqot obyekti sifatida o'rganiladi. Til tizimida rang bildiruvchi leksemalar faqat predmet va hodisalarning tashqi belgilarini ifodalab qolmay, balki xalqning tarixiy tajribasi, dunyoqarashi va madaniy qadriyatlarini aks ettiruvchi muhim semantik birliklar hisoblanadi.

Leksema, nutq jarayonida turli shakllarda namoyon bo'lishiga qaramay, tilning lug'at tarkibiga mansub,

lug'aviy ma'no ifodalovchi va til tizimida mustaqil birlik sifatida mavjud bo'lgan leksik unsurdir². Til tizimida alohida leksemalar bilan bir qatorda, nutqda tayyor holatda qo'llaniladigan, ma'no va shakl jihatidan barqaror bo'lgan murakkab leksik birliklar ya'ni frazeologik birliklar ham mavjud.

Frazeologik birliklar tarkiban ikki yoki undan ortiq leksemalardan tashkil topgan, butunicha ko'chma ma'no ifodalovchi, tarkibiy qismlari mustaqil holda erkin almashtirilmaydigan hamda nutqda tayyor holda qo'llaniladigan barqaror birikmalardir. Frazeologizmning semantik tuzilishi (ma'no imkoniyatlari) frazeologik ma'no (barqaror birikma asosida ifodalanadigan axborot) va qo'shimcha ma'no bo'yoqdorligidan iborat bo'ladi³.

2 Hojiyev A. Tilshunoslik terminlarining izohli lug'ati. – Toshkent: "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" davlat ilmiy nashriyoti, 2002. 56-bet.

3 Rahmatullayev Sh., Mahmudov N., Xolmanova Z., O'razova I., Rixsiyeva K. O'zbek tili frazeologik lug'ati. – Toshkent: G'afur G'ulom, 2022. 8-bet.

1 Hojiyev A. Tilshunoslik terminlarining izohli lug'ati. – Toshkent: "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" davlat ilmiy nashriyoti, 2002. 105-bet.

Shuningdek rang termini fizik jihatdan “nurning tuzilishi yoki obyektlar tomonidan tarqalish xususiyatiga bog‘liq bo‘lgan, ko‘zga ko‘rsatilgan ta’siri⁴” sifatida keltiriladi. Biroq ranglar nafaqat fizika qolaversa, san’at, falsafa, psixologiya, adabiyotshunoslik hamda tilshunoslikning ham o‘rganish obyekti hisoblanadi. Frazeologik birliklar tarkibida qo‘llanilgan rang nomlari tilda ramziy, emotsional-ekspressiv ma‘nolarni yuzaga chiqaradi. Turk tilida shunday rang leksemalaridan biri bo‘lgan “qora / kara” frazeologik birliklar tarkibida faol qo‘llanilishi bilan ajralib turadi. Qora leksemasiga izohli lug‘atlarda “Ko‘mir rangi⁵” sifatida ta’rif keltiriladi. Qora rang leksemasi frazeologik birliklar kontekstida turlicha semantik qirralarga ega bo‘lib, u salbiy, ijobiy hamda kuch-qudrat ma‘nolarni ifodalash imkonini beradi. Bu holat “kara” leksemasining faqat rang nomi sifatida emas, balki ko‘p qatlamli semantik va lingvokulturologik birlik sifatida faol qo‘llanilishini ko‘rsatadi.

Turk tilidagi ko‘plab frazeologik birliklarda “kara” komponenti salbiy baholovchi ma’noga ega. Masalan, *kara g‘un* (og‘ir kun), *kara haber* (qora xabar), *kara talih* yoki *kara baht* (yomon taqdir), *kara toprak* (Qabr, mozor), *Kara yuz* (uyatli yuz), *karalar baqlamak* (qora bog‘lash), *kara cehennem* (qahri qattiq kimsa), *Kara damakli* (Qaysar), *Kara aqizli* (Shum xabar yetkazuvchi), *Kara chalmak* (tuhmat qilish) ⁶ kabi frazeologizmlar inson hayotidagi mushkul vaziyatlar va salbiy kechinmalarni ifodalaydi. Bu holatda qora rang qayg‘u, umidsizlik va falokat bilan bog‘liq ramziy ma’noni yuzaga chiqaradi.

Kara sevdalilari ayiranin onduğunu duydun mu hiç? Aralarına **kara çalı** olma sevdalılarnın⁷.

(Muallif tarjiması) *Chin oshiqqlarni ayirganlarni hech eshitdingmi? Oralarini buzguvchi bo‘lma ikki oshiqning.*

Ushbu jumlada qora leksemasi erkin birikma tarzida emas balki frazeologik birlik sifatida ishtirok etgan. So‘zma-so‘z tarjima qilinganida esa **Kara**

4 Larousse M. Büyük lugat ve ansiklopedi. – Istanbul: Sabah, 1981. – S. 486.

5 Ayverdi I. Büyük türkçe sözlük. – Istanbul:Seçil ofset, 2010. – S. 624.

6 Ayverdi I. Büyük türkçe sözlük. – Istanbul:Seçil ofset, 2010. – S. 624.

7 Kemal Y. İnce Memed (1). – Istanbul: Yapı kredi yayınları, 1955. – S.92.

sevdalılar (qora oshiqqlar) hamda **kara çalı** (qora buta) ma’nolarini beradi. Yuqoridagi obrazli tasavvurlar oqibatida esa ayrim so‘zlarning ma’nosi ikkinchi darajaga ko‘chib birikmadan yaxlitligicha yangi bir ma’no hosil qilishga xizmat qiladi. Bunday ma’nolar esa frazeologik ma’no hisoblanadi. Yuqoridagi jumlada keltirilgan **Kara sevdalılar** birikmasi **kara rang** bildiruvchi leksema orqali hosil qilingan turg‘un birikma hisoblanadi hamda izohli lug‘atlarda “Boshqa hech narsaga joy qoldirmaydigan darajada shiddatli va umidsiz sevgi⁸” degan ma‘nolarni ifodalaydi. **Kara çalı** birikmasi kara hamda çalı so‘zining birikuvidan hosil bo‘lib ikki insonning orasini buzguvchi kimsa ma‘nolarini ifodalaydi⁹.

Bu ne renk mahluktur böyle? Bukalemun gibi saniyeden saniyeye değişiyor. **Kara saçlı** mıdır, ak saçlı mıdır, kırmızı mıdır, kumral mıdır, belli değil...¹⁰

(Muallif tarjiması) Bu qanday rangdagi mahluqot? Buqalamunga o‘xshab soniya soniyasiga o‘zgarmoqda. **Qora sochlikmi**, oq sochlikmi, qizilmi, bug‘doy rangdami, noma‘lum...

Yuqorida keltirilgan ushbu jumlada **qora rang** leksemasi erkin birikma sifatida kelgan bo‘lib odatda erkin birikmalarda **qora rang** bildiruvchi leksema sifat ko‘rinishida qo‘llaniladi hamda boshqa leksemalar bilan birikkanida so‘zma-so‘z ma’no hosil qiladi. Biroq Turg‘un birikmalarda esa aksincha qora rang leksemasi rang bildirish xususiyatidan uzoqlashib obrazli ma’no ifodalashga xizmat qiladi.

Biroq “kara” leksemasi har doim ham salbiy mazmunni anglatmaydi. Masalan, *kara yiğit* (mard), *kara cüppeli* (ilm sohasiga tegishli kimsa) *kara gün dostu* (qora kunda madadkor do‘st), *kara toprak* (unumdor tuproq), *kara gözlü* (qo‘rqmas) ¹¹*singari* frazeologik birliklar salbiy emas, balki kuch-qudrat, jasorat va qat’iyatni ifodalovchi semantik qirralarga ega.

Bir kulaç, **kara toprak** içinde filizimi sürmek, dal ve budaklarımı aydınlığa doğru uzatmak, meyvemi vermek için Allah’ın rahmetini bekliyorum¹².

8 Ayverdi I. Büyük türkçe sözlük. – Istanbul:Seçil ofset, 2010. – S. 628.

9 <https://www.atasozlerimiz.com/deyimler/kara-cali/>

10 Güntekin R.N. Akşam güneşi). – Istanbul: Inkilap, 2014. – S.82.

11 Ayverdi I. Büyük türkçe sözlük. – Istanbul:Seçil ofset, 2010. – S. 624.

12 Karaosmanoğlu Y. K. Yaban. – Istanbul: İletişim yayınları,

(Muallif tarjimasini) Bir qarich qora tuproq qarida unib chiqib, shoxlarimni ko'kka qarab uzatish, meva hosil berish uchun Allohning karamini kutmoqdaman.

Yuqorida keltirilgan ushbu parchada qora rang bildiruvchi kara leksemasi toprak so'zi bilan birikkan holda turg'un birikma hosil qilib ijobiy ottenka uchun xizmat qilgan. Kara toprak iborasi a) numli yer maydoni b) qabr, mozor ma'nolarida qo'llanilishi Turk tilining izohli lug'atlarida keltirib o'tilgan¹³.

“Özelsin Süveyda,” deyip iç çekti. “Sen kalbime özelsin. Bazı yenilgiler daha fazla acı veriyordu. Bazı kabullenişler daha fazla yaralıyordu. Ve bazı hisler, hiç söz dinlemiyordu, tüm yasakları çiğneyecek kadar gözü kara oluyordu. Kalbimi ele geçiren hisler gibi...”¹⁴.

(Muallif tarjimasini) “Juda muhimsan Suveyda” deya xo'rsindi. “ Sen qalbim uchun muhimsan. Ba'zi mag'lubiyatlar juda ko'p og'riq berardi. Ba'zi qabul qilishlar esa yanada chuqurroq yaralaydi. Va ayrim hislar hech qanday so'zga quloq solmaydi, barcha taqiqlarni buzadigan darajada ko'zi qoraga (qo'rqmasga) aylanadi. Xuddi yuragimni egallab olgan hislar kabi...”

2007. – S. 67.

13 Ayverdi I. Büyük türkçe sözlük. – İstanbul:Seçil ofset, 2010. – S. 624.

14 Tan Ü. Virane düşler.– İstanbul: Pukka yayınları, 2024.– S.126.

Yuqorida keltirilgan parchada gözü kara birikmasi erkin so'z birikmasi sifatida emas, balki turg'un frazeologik birlik sifatida qo'llangan. Mazkur frazeologizm kontekstda rang bildiruvchi ma'nodan butunlay uzoqlashib, jasorat, qo'rqmaslik va qat'iyat kabi ijobiy baholovchi semantik yukni ifodalaydi. Bu yerda “kara” leksemasi ko'z rangini bildiruvchi sifat vazifasini bajarmaydi, balki obrazli ma'no hosil qilish orqali subyektning ichki ruhiy holatini va emotsional holatini kuchaytiruvchi vosita sifatida namoyon bo'ladi. Frazeologik birlik tarkibida gözü kara iborasi semantik jihatdan bo'linmas yaxlitlik kasb etib, tarkibiy qismlarining alohida ma'nolari ikkinchi planga suriladi. Natijada birikma nutqda tayyor holda qo'llaniladigan, barqaror va ko'chma ma'noli birlik sifatida ishtirok etadi.

Demak, “kara” komponenti kontekstga qarab ijobiy semantik yukni ham o'zida mujassamlashtirishi mumkin.“Kara” leksemasi til tizimida faqat rang bildiruvchi sifat sifatida emas, balki ko'p qatlamli semantik yuklama va madaniy-ramziy mazmunga ega bo'lgan muhim lingvistik birlik sifatida faol amal qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ayverdi I. Misali büyük türkçe sözlük. – İstanbul: Kubbealtı yayınları, 2010. – 1412 s.
2. Güntekin R.N. Akşam güneşi. – İstanbul: Inkilap, 2014. – 431 s.
3. Hojiyev A. Tilshunoslik terminlarining izohli lug'ati. – Toshkent: “O'zbekiston milliy ensiklopediyasi” Davlat ilmiy nashriyoti, 2002. 164-b.
4. Karaosmanoğlu Y. K. Yaban . – İstanbul: İletişim yayınları, 2007. – 220 s.
5. Kemal Y. İnce Memed (1). – İstanbul: Yapı kredi yayınları, 1955. – 368 s.
6. Larousse M. Büyük lughat ve ansiklopedi. – İstanbul: Sabah, 1981.Cild.16. – 596 s.
7. Rahmatullayev Sh., Mahmudov N., Xolmanova Z., O'razova I., Rixsiyeva K. O'zbek tili frazeologik lug'ati. – Toshkent: G'afur G'ulom, 2022. 636-b.
8. Tan Ü. Virane düşler.– İstanbul: Pukka yayınları, 2024.– 741 s.

Ilmiy-metodik elektron jurnal

TAHRIR HAY'ATI:

Nizomiddin Mahmudov, Yorqinjon Odilov, Jabbor Eshonqulov, Baxtiyor Daniyarov, Abdurahim Nosirov, To'liq Saydaliyev, Barno Buranova, Zulxumor Mirzayeva, Qozoqboy Yo'ldoshev, Bahodir Jovliyev, Salima Jumayeva, Qayum Baymirov, Manzar Abdulxayrov, Alijon Safarov, Husniddin Norqulov, Odiljon Boynazarov, Madina Nuriddinova, Barno Kadirova, Nargiza Mirzayeva, Guli Shukurova, Yuldosh Raxmatov, Ramziddin Abdusatorov, Feruza Manukyan, Gulchexra Keldiyorova, Gulsanam Xolikulova, Svetlana Umirova, Xolmo'min Fayzullayev, Nilufar Namazova, Sayyora Halimova, Tadjixon Sabitova, Mohigul Fozilova, Maxpuza Karaxodjayeva, Dilfuza Toshniyozova, Gulboxor Ernazarova, Komiljon Qarshiyev, Uyg'unjon Turdimurodov, Diyora Yunusova, Ra'no Abdullayeva, Sharif Yarashov, Shaxnoza Xudaykulova, Mahliyo Elboyeva Sanobar Ulliyeva, Surayyo Inomjonova, Nurali Hamidov, Davronova Mahfuza, Dilafruz Jabborova, Begali Mardiyev, Normuhammad Ubaydullayev, Feruza Sharopova, Adiba Ma'diyeva, Nilufarxon Mahmudova, Munisjon Hakimov, Sharipboy Bobojonov, Madixabonu Pardayeva, Xilola Ismailova, Kamola Jumayeva, Marxabo Abdullayeva, Nigoraxon Ro'zibayeva, Dildora Usarova, Mahkamoy Tursunova.

Bosh muharrir:

Nargiza Berdiyeva

Muharrirlar:

Bibimaryam Rahmonova,
Shabnam G'aniyeva, Bonu Do'smatova

Sahifalovchi:

Rustambek Yusupov

Tahririyat manzili:

100038, Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi 30-uy.

Telefonlar:

(93) 759-43-66, (77) 003-34-33,
(94) 095-96-22, (90) 288-32-92.

E-mail: tilvaadabiyotuz@gmail.com

Axborot hamkorimiz:

TIL VA ADABIYOT TA'LIMI

ilmiy-metodik jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023-yil 3-iyundagi 338/6-sonli qarori bilan Filologiya, Pedagogika hamda Psixologiya fanlari bo'yicha doktorlik dissertatsiyalari (PhD, DSc) asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrdir.
<https://oak.uz/pages/4802>

MUNDARIJA

DOLZARB MAVZU

Namuna NAZAROVA.

SIROJIDDIN SAYYID IJODIDA
NAVOIY SIYMOSINING AKS ETISHI 3

Svetlana JUMATOVA.

OILADA FARZAND TARBIYASIDA
OTA-ONANING O'RNI 6

N.I.TIRKASHEV.

UMURZOQOVA M. SH. ZOYIROVA N.I.
O'QITUVCHI - SHAXS KAMOLOTINING
ILHOMCHISI 8

TILSHUNOSLIK

Yorqinoy XAMRAYEVA.

O'ZBEK VA RUS TILLARI LEKSIKASINING
IDEOGRAFIK TALQINI 12

Maksuda XUSANOVA.

O'ZBEK FALERONIMLARINING MORFOLOGIK
TUZILISHI VA NOMLASH TAMOYILLARI 16

Baxtiyor XOLMUXAMEDOV.

O'ZBEK TILINING BOYISHIDA LEKSEMALASHUV
HODISASINING O'RNI 19

Oydin XO'JAMURODOVA.

O'ZBEK TILIDA O'SIMLIKSHUNOSLIK
TERMINLARINING AFFIKSATSIYA
USULI BILAN YASALISHI 21

MADINA MUSURMANKULOVA. QURILISH TERMINLARINING LEKSIK VA TUSHUNCHAVIY MA'NOLARI	23
Umidjon QO'ZIYEV. SO'Z O'ZLASHTIRISHNING MORFOLOGIK ASPEKTI	25
Zilola O'ROQOVA. LEKSIK BIRLIKLARNING NUTQIY VOQELANISHIDA MORFOLOGIK, SINTAKTIK VA USLUBIY OMILLAR.....	28
Laylo BAYMURADOVA. SIYOSIY VA OMMAVIY AXBOROT DISKURSLARIDA PERSVAZIV STRATEGIYALAR: LINGVOPRAGMATIK TAHLIL.....	30
Orziboni YUSUPOVA. GAPNING BOSH BO'LAKLARI LINGVOPOETIKASIGA DOIR AYRIM MULOHAZALAR	32
Nilufar ABDULLAYEVA. Gulruh UMBAROVA. MILLIY-MADANIY KONNOTATSIYALAR: O'SIMLIK OBRAZLARI TIMSOLIDA	35
Хегай Валентина МИХАЙЛОВНА. ЛИНГВИСТИЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНЦИЯ В ПОДГОТОВКЕ УЧИТЕЛЕЙ РУССКОГО ЯЗЫКА	37
Muzaffar OBILOV. COGNITIVE SCHEMAS AND FRAMES: THE ROLE OF PERSONAL EXPERIENCE IN ACADEMIC TEXT CREATION	40
Sanobar KIPCHAKOVA. Javohirbek NIYAZOV. Bobur IBRAGIMOV. SIMILARITIES AND DIFFERENCES OF THE GRAMMATICAL CATEGORY OF CASE IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES	42

ADABIYOTSHUNOSLIK

Latif QAMBAROV. SHUKUR XOLMIRZAYEV ASARLARIDA RUHIY MAKON VA BADIY MAHORAT.....	45
Dilorom SODIQOVA. Habiba NE'MATOVA. ANBAR OTIN - ISTE'DODLI SHOIRA	48
Oqiljon MAVLONOV. GULBARG - GULOB QOZONIDAGI GULQATLAR RAMZI YOXUD MAY ILA YUVIB BOG'LANGIZ NA'SHIM BELIN TOKDIN... ..	51
Анвар РАДЖАБОВ. “...НЕТ У НЕГО ЧЕГО-ТО САМОГО ВАЖНОГО”: ПОЭТИКА ЭКЗИСТЕНЦИАЛЬНОГО СЮЖЕТА В РАССКАЗЕ А.П. ЧЕХОВА “АРХИЕРЕЙ”	56
Диана КАДИМОВА. Дурдона ЭЛМУРОДОВА. ОНОМАСТИЧЕСКОЕ ПРОСТРАНСТВО ПРОИЗВЕДЕНИЙ А.П. ЧЕХОВА	59

Лола АМИНОВА. ЛЕГЕНДЫ В ПОВЕСТИ “ЛЕГЕНДА ГОРЫ АГРЫ”	61
Letizia CINGANOTTO. Nasiba SIDIKOVA. THE RISE OF ROMANTICISM AND ITS INFLUENCE ON MODERN LITERATURE.....	64

ILG'OR PEDAGOGIK TEKNOLOGIYA

E.T.TURSUNNAZAROVA. TERMINOLOGIK BIRLIKLARNI AVTOMATIK TARJIMA QILISHDA SUN'IY INTELLEKT ALGORITMLARINING LINGVISTIK IMKONIYATLARI	67
Mexrigiyo SHIRINOVA. ZAMONAVIY TELEEFIRDA NUTQ MADANIYATINING FUNKSIONAL JIHLTLARI (“ERTALABDAN SALOM” KO'RSATUVI MISOLIDA).....	69
Dilnoza SHONAZAROVA. Umida NASIROVA. HEMIS PLATFORMASI ASOSIDA INGLIZ TILI FANLARIDA MUSTAQIL TA'LIMNI TASHKIL ETISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI	73
Gullola JUMANAZAROVA. Benazir VOXIDOVA. BOLA NUTQIDAGI ARTIKULYATSION BUZILISHLARINI KORREKSIYA QILISHDA MULTIMEDIYA TEKNOLOGIYALARINING SAMARADORLIGI	76
Elyorjon VALIYEV. INTERNET FORUMINING MILLIY-MADANIY VA SOTSIOLINGVISTIK XUSUSIYATLARI HAQIDA AYRIM MULOHAZALAR	78
Farhod TOSHEMIROV. NOVERBAL KOMMUNIKATSIYANING RAQAMLI MUHITDAGI TRANSFORMATSIYASI: LINGVISTIK YONDASHUV.....	80

Дилрабо ЗАКИРОВА. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ РЕСУРСОВ И МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ РУССКОМУ ЯЗЫКУ	84
Shoira ESHBOYEVA. PEDAGOGICAL EFFECTIVENESS OF AI-SUPPORTED MEDIA TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING.....	87

TADQIQOTLAR

Zeynep OSMANOVA, Gulrux JO'RABOYEVA. Sirojiddin MAMADALIYEV. “TARIX-I ARBA ULUS” ASARIDA QO'LLANGAN ETNONIMLARNING LEKSIK-SEMANTIK XUSUSIYATLARI VA ETIMOLOGIK TAHLILI	89
Feruz RAJABOV. Samandar QUYANOV. KASBI TUMANI ZIYORATGOH NOMLARINING ETIMOLOGIK XUSUSIYATLARI	91

B.R. KADIROVA. SHAXS FE'L-ATVORINI IFODALOVCHI LEKSEMALARNING BADIY ASARDAGI O'RNI VA AHAMIYATI.....	94	Gulmiraxon G'OFUROVA. INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA "KIYIM" KONSEPTINING LINGVOKULTUROLOGIK MODELI VA MILLIY HAMDA GENDER STEREOTIPLAR TAHLILI	135
Eldorbek NAIMOV. MAQOL FOLKLORSHUNOSLIKNING O'RGANISH OBYEKTI SIFATIDA	97	Dildora UROKOVA. MEBEL NOMLARINING SEMANTIK VA MADANIY TALQINI: INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI QIYOSIDA	138
Sevinch G'AFFOROVA. "GO'RO'G'LI" TURKUM DOSTONLARIDA "HASANXON" BIOGRAFIK TURKUMLIGI TAHLILI	99	Tamilla ANNAZAROVA. TURK RASMIY MULOQOTINING KINETIK VOSITALARI VA ULARNING O'RGANILISH DARAJASI.....	140
Behzod YALLAYEV. LIRIK SYUJET STRUKTURASIDA "MEN" TUSHUNCHASI HAMDA OBRAZLILIK.....	102	Selma Ozan Yujel. TURK TILIDA QORA LEKSEMASINING FRAZELOGIK BIRLIKDAGI O'RNI	143
Chexrangiz ASADOVA. G.J. UELSNING "KO'RINMAS ODAM" ASARIDAGI LOKUTIV, ILLOKUTIV VA PERLOKUTIV NUTQ AKTLARI	105	Nigora NORMURATOVA. ADABIYOTSHUNOSLIKDA IJODKOR INDIVIDUALLIGI VA USLUBINI TADQIQ ETISHNING NAZARIY ASOSLARI	146
Jaxongir SIDDIKOV. O'ZBEK TILIDA YARATILGAN ERGONIMLARINING LINGVISTIK TADQIQI	108	Dilfuza KURYOZOVA. MUNIS TARJIMASIDAGI "RAVZATU-S-SAFO" ASARI MUQADDIMASIDA AYRIM ILMIY-FALSAFIY VA DINIY-IRFONiy ATAMALARINING LISONIY TALQINI	149
Gulnoza ABDURAHIMOVA. O'ZBEK TILINI O'QITISHDA SINONIMLAR LUG'ATIDAN FOYDALANISHNING NAZARIY-METODIK ASOSLARI.....	112	Dilnoza SULTONOVA. INGLIZ ADABIYOTIDA KRIMINAL ASARLAR EVOLYUTSIYASI	152
Malohatxon SODIQOVA. BADIY ASARLARDA QORA RANGNING: SIMVOLIK VA MA'NO QATLAMLARI	115	Oybek JUMABOYEV. KETMA-KET VA SINXRON TARJIMANING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI: TURK VA O'ZBEK TILLARI MISOLIDA	154
Yulduzxon SAFARBOYEVA. Zulfiya ESEMURADOVA. "HOZIRGI O'ZBEK TILIDAGI ZONIM FRAZEMALAR: BADIY, PUBLITSISTIK VA OG'ZAKI NUTQDAGI FUNKSIYASI"	118	Нодира ДЖУРАЕВА. ВАРИАТИВНОСТЬ СКАЗАНИЯ А. ФИРДОУСИ "РУСТАМ И СУХРОБ"	157
Muyassar QO'SHINOVA. MA'NO KO'CHISH HODISASINING SEMANTIK VA KOGNITIV ASOSLARI	121	Мадина ДЖУРАЕВА. ИДЕОСТИЛЬ ГАФУРА ГУЛЯМА И ХУДОЖЕСТВЕННАЯ СПЕЦИФИКА ПОВЕСТИ "ШУМ-БОЛА" ("ОЗОРНИК")	160
Shahnoza BOBAYEVA. O'ZBEK VA RUS TILLARIDA FLORASI BO'LGAN FRAZELOGIK BIRIKMALARNING STRUKTURASI	123	Зулфия РАСУЛОВА. РОЛЬ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПЕРЕВОДА УЗБЕКСКО-ТАДЖИКСКИХ ЛИТЕРАТУРНЫХ СВЯЗЕЙ	163
Dilobar BABAQULOVA. O'ZBEK VA RUS TILLARIDA AQLIY FAOLIYAT FE'LLARINING LEKSIKOGRAFIK TALQINI (IZOHLI LUG'ATLAR ASOSIDA)	126	Феруза ИСМАТУЛЛАЕВА. ФУНКЦИОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧЕСКАЯ СПЕЦИФИКА ДИСФЕМИЗАЦИИ В РУССКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКАХ.....	167
Manzura TURSUNOVA. ZAMONAVIY INGLIZ TILINI TA'LIM JARAYONIGA TALQIN QILISHNING DOLZARB MUAMMOLARI.....	129	Искаков МУХАММАД. ИСТОРИЯ ИССЛЕДОВАНИЯ ПАРЕМИЙ С ЗООНИМНЫМ КОМПОНЕНТОМ В РУССКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКОЗНАНИИ.....	171
Shohista YADGOROVA. INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI BADIY MATNLARIDA STILISTIK VOSITALAR TAHLILI.....	131	Шахноза АЛЛАМБЕРГЕНОВА. РОЛЬ РУССКИХ ПОСЛОВИЦ И ПОГОВОРОК В ОБЫДЕННОЙ И НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ ПСИХОЛОГИИ	173
Amira KLICHEVA. INGLIZ VA O'ZBEK BADIY MATNLARIDA OILAVIY MUNOSABATLARNI IFODALOVCHI LEKSIK BIRLIKLARINING LINGVOMADANIY TAHLILI	133		